

בטוחות בדרך

שותפות נשים חשובה בכל פורום המקבל החלטות על יציאה למלחמה או במשא ומתן לשלום, בזכות יחסן המיוחד לקדושת החיים והבנתן שהאויב של היום הוא השותף של מחר

מפני ההשפעות לרעה של המלחמה על ביטחונן. הן סבורות שזמינות הנשק בידי הגברים השבים מהקרב או מפעילויות הלוחמה מסכנת את ביטחונן, שכן הנשק – בתום מצב החירום – מכ" וון לעתים נגדן. כך למשל, הביטוי "האקדח על שולחן המטבח" מתייחס בישראל להכרח לאסוף מידי המאבטחים את אמצעי הנשק שברשותם, לאחר שבחלק מהמקרים התבצעו באמצעותם מעשי רצח של נשים.

נשים כוללות כמונח הביטחון גם חשש מהטרדה מינית מתמשכת, בשעה שנערך עליהן חיפוש גופני במחסומים ובשרות התעופה. לא פעם ההגנה על ביטחונן טומנת בחובה גם פגיעה בביטחונן.

שותפות נשים חשובה בתהליכי משא ומתן לשלום גם בשל יחסן המיוחד לקדושת החיים, כמי שמביאות חיים לעולם ונושאות אותם על כפיהן. נשים מאמינות שבכל פורום המקבל החלטות על שלום ומלחמה צריכה להיות לפחות חות אמא "היסטרית" אחת. רק כך יובטח שקום מנדקרים חסרי מיגון לא יישלחו לשדה הקרב, ושהיציאה למלחמה תיעשה במשנה זהירות. ● הכותבת היא מנהלת עמיתה במדרשת "אדם", השותפה לפרויקט "בונות עתיד משותף". הסמינר הקרוב של הפרויקט יתקיים ב-7 8 ביולי בבית ברל

לותה? נשים משלמות את מחיר המלחמות ועורסקות בו באופן אינטנסיבי לפני, אחרי ובמהלך המלחמה. מאחר שעומס הטיפול בבני המשפחה הפצועים, הלומי הקרב והנכים נופל בעיקר על כתפיהן של נשים, המלחמה נמשכת עבורן מתחילתה ועד סיום הטיפול בתוצאותיה. לראייה זו השלכות מרחיקות לכת מבחינת היערכות העורף והחזית ומבחינת השיקולים הכלכליים.

בשיח נשים על המלחמה נעדרים משמעותית מונחי הניצחון וההפסד, ויש נשים הרואות בעצם הכניסה למלחמה כישלון. להשקפתן, ההפסד אינו דווקא בקרב מול האויב, אלא בשלב המקדים שבו לא השכילו הצדדים למנוע את המלחמה. עבור נשים המלחמה מתחילה בהפסד, ויש לבחון אותו בכל תהליך של הפקת לקחים הבא בעקבותיה.

לתפיסתן, יש לראות את השלום כמטרת המלחמה ולנהל את המלחמה מתוך מודעות לכך שהאויב של היום הוא השותף של מחר; הבנה המשנה מהותית את היחס לשבויים ואת היחס לפגיעה בחפים מפשע. שימוש באמצעים קיצוניים להשגת ניצחון בשדה הקרב פירושו צמצום האפשרויות לקידום שלום לאחריה.

בשאלה מה בין מלחמה לביטחון, נשים סבורות שגם אם לכאורה "ניצחנו במלחמה", אין ערובה לכך שהביטחון שלהן יגבר. הן חוששות

החלטתו של הנשיא הטרי של צרפת עמנואל מקרון למנות נשים לחצי מתפקידי השרים בממשלתו, כמו גם מינויה של סילבי גולאר לתפקיד שרת ההגנה – מעידים על שינוי משמעותי באיוש נשים בתפקידים שנחשבו בעבר "גבריים". מינויים אלו עולים בקנה אחד עם החלטה 1325 של מועצת הביטחון של האו"ם, משנת 2000, המציינת שקובעי מדיניות ואנשי המשפט הבינלאומי צריכים להתבונן על חוויותיהן של הנשים החיות באזורי מלחמה מנקודת ראות מגדרית ולהכיר בהשפעה הייחודית של המלחמה עליהן. כמו כן, יש לשתף נשים בתהליכי משא ומתן לשלום וכן להטמיע נקודת ראות מגדרית.

החלטת האו"ם מתייחסת לייצוג מספרי שווה של נשים במנגנוני קבלת ההחלטות, אך לא פחות מכך לייצוג הייחודי של שפתן, צורת השיבתן ואיתור הצרכים הייחודיים להן ולזכויותיהן בהקשרים של מלחמה ושלום, כמו גם בשיח הפוליטי המדיני והבינלאומי. בפיתוח מודל זה בישראל עוסקת התוכנית "בונות עתיד משותף", ביוזמת "מדרשת אדם", עמותת "איתך-מעכ" ו"נשים עושות שלום", הפועלות להכשרת מאות נשים ולהבאת קולותיהן הייחודיים בענייני שלום וביטחון למרחב הציבורי. מהי מלחמה, וכיצד יש למדוד את משך התנה